

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 471/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ivanou Zmekovou, PhD., advokátkou, Zámocká 18, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 61/2022 z 27. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 61/2022 z 27. februára 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v právnom postavení žalovanej proti žalobcom v spore vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) o určenie hranice medzi pozemkami. Okresný súd rozsudkom č. k. 3 C 122/2015-458 zo 17. marca 2020 určil priebeh hranice medzi spornými pozemkami vo vlastníctve sporových strán. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo predložených niekoľko znaleckých posudkov na určenie priebehu hranice pozemkov, okresný súd za základ pre svoje rozhodnutie považoval súkromný znalecký posudok Ing. Kamenského, pretože na rozdiel od ostatných znaleckých posudkov vychádzal z originálnych meračských náčrtov z roku 1902 a geometrického plánu bývalého pozemkového katastra z roku 1935. Iná znalkyňa v konaní potvrdila, že pri konštruovaní hranice majú byť použité pôvodné primárne podklady, ktoré sama nemala k dispozícii. Znalec Ing. Kamenský vykonal rozsiahlejšie zameranie pozemkov.

3. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 17 Co 57/2020 z 29. júla 2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. K odvolacím námietkam sťažovateľky spochybňujúcim pripustenie súkromného znaleckého posudku uviedol, že aj keď je v konaní predložený znalecký posudok vypracovaný súdom ustanoveným znalcom, nevylučuje to predloženie súkromného znaleckého posudku, ide o rovnocenný dôkaz v porovnaní s inými dôkazmi. K jej námietke o tom, že žalobcovia nežiadali určiť neplatnosť vytyčovacieho náčrtu z roku 2013, uviedol, že všeobecne záväzné predpisy neustanovujú, že pred rozhodnutím súdu o určení hranice pozemku je nutné vykonať tento postup.

4. Rozsudok krajského súdu napadla sťažovateľka dovolaním, ktorého prípustnosť odvodila z § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Namietala, že súdy nižších stupňov sa nevysporiadali s jej námietkou o nesprávnosti súkromného znaleckého posudku, namietala rozpor posudku so zákonom, ako aj smernicou, ako aj jeho doplnenie, znalecký posudok podľa jej názoru nebol ani vecne správny.

5. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky v zmysle § 447 písm. c) CSP odmietnuté ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

6. Dovolací súd uviedol, že pri hodnotení znaleckého posudku ako dôkazu je vo všeobecnosti prijímaný záver, že súd neposudzuje odbornú správnosť posudku, ale hodnotí jeho presvedčivosť, úplnosť vo vzťahu k zadaniu, zásadám logického myslenia a v kontexte ostatných vykonaných dôkazov. Súkromný znalecký posudok podlieha rovnakým kritériám posudzovania ako znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že hranica medzi pozemkami sporových strán vyznačená na základe vytyčovacieho náčrtu z roku 2013 nie je správne evidovaná. Za presvedčivý považoval súd prvej inštancie súkromný znalecký posudok Ing. Kamenského, ktorý na rozdiel od ostatných znaleckých posudkov predložených v konaní vychádzal z archívnych podkladov, tento postup odobrila aj iná znalkyňa, Ing. Kamenský teda vykonal rozsiahlejšie zameranie pozemkov. Odvolací súd tento postup odobrila, zároveň vyslovil, že nemožno vylúčiť použiteľnosť súkromného znaleckého posudku, aj keď je v konaní vyhotovený znalecký posudok súdom ustanoveným znalcom. Žalobcovia realizovali svoje procesné právo, rovnako aj sťažovateľka mohla v konaní predložiť súkromný znalecký posudok.

7. Dokazovanie podľa dovolacieho súdu netrpelo ústavnoprávnym deficitom, zodpovedalo základným zásadám Civilného sporového poriadku, princípu formálnej pravdy a zásade voľného hodnotenia dôkazov. Okresný súd náležite zdôvodnil, prečo vychádzal práve zo znaleckého posudku Ing. Kamenského. Ďalej dovolací súd upriamil pozornosť na to, že z výsluchu znalca vyplynulo, že pre určenie hranice pozemku je potrebný geometrický plán, resp. vytyčovací náčrt, ktorý následne znalec doplnil. Ak sťažovateľka namietala nespôsobilosť vytyčovacieho náčrtu ako spôsobilého podkladu na evidovanie hranice pozemkov, dovolací súd uviedol, že aj hranica určená sťažovateľkou bola podložená vytyčovacím náčrtom, preto táto námietka vyznela nepochopiteľne a tendenčne.

8. Dovolací súd pripustil, že odvolací súd sa opomenul vyjadriť k námietke sťažovateľky smerujúcej k porušeniu viacerých predpisov vytyčovacím náčrtom Ing. Kamenského, avšak s ohľadom na to, že tento hodnoteniu súdu nepodlieha, prejednanie tejto námietky by nemalo vplyv na vecnú správnosť rozsudku odvolacieho súdu. Namietaný nedostatok odôvodnenia rozsudku

odvolacieho súdu tak nedosiahol takú intenzitu, aby bol spôsobilý zasiahnuť do práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Postupom nižších súdov nedošlo k založeniu namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka poukazuje na to, že k porušeniu ňou označených základných práv došlo z dôvodu, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nezákonné, v rozpore so skutkovým stavom veci, s vykonaným dokazovaním, arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Konkrétne rozporuje:

a) Najvyšší súd sa opomenul vyjadriť k námietke, že súkromný znalecký posudok bol nielen vyhotovený v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, ale neobsahoval ani vytyčovací náčrt, resp. geometrický plán, toto doplnenie súkromného znaleckého posudku bolo realizované na podnet súdu, čo sťažovateľka vníma ako nahrádzanie povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena na strane žalobcov.

b) Dovolací súd sa neúplne vysporiadal s námietkou, že na zmenu hranice pozemku nepostačuje vytyčovací náčrt, ale je potrebný geometrický plán, čo sťažovateľka podložila príslušnou smernicou, ako aj judikatúrou (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 22 Cdo 2028/2008 z 2. marca 2010). Sťažovateľka počas celého konania namietala rozpor súkromného znaleckého posudku so zákonom, smernicou, ako aj jeho vecnú nesprávnosť týkajúcu sa zmeny výmeru pozemku v jej vlastníctve. Argument o spôsobilosti vytyčovacieho náčrtu zmeniť hranice pozemkov nebol dovolacím súdom správne uchopený, v roku 2013 došlo vytyčovacím náčrtom k zmene hranice pozemkov, ale nedošlo k zmene ich výmery, čo je rozdiel oproti prejednáwanej veci, keď sa v neprospech sťažovateľky zmenili výmery susediacich pozemkov. Vytyčovací náčrt môže byť spôsobilým podkladom, ak nedochádza k zmene práv k nehnuteľnostiam. V konečnom dôsledku bola sťažovateľka pozbavená vlastníckeho práva k svojmu pozemku s výmerou 59 m².

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou tvrdené porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu, ktorý ňou podané dovolanie založené na existencii vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol. Dovolací súd sa podľa jej názoru nedostatočne vysporiadal s obsahom jej dovolania, počas celého konania sťažovateľka spochybňuje vecnú a formálnu správnosť znaleckého posudku, ktorý je podkladom rozhodnutí súdov nižších inštancií.

11. K sťažovateľkinej námietke o nahrádzaní povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena na strane žalobcov zo strany súdu, keď súkromný znalecký posudok bol doplnený o vytyčovací náčrt na dopyt okresného súdu, a nie žalobcov, sa najvyšší súd výslovne nevyjadril, všeobecne poznamenal, že dokazovanie ako celok podľa dovolacieho súdu netrpelo ústavnoprávnym deficitom, zodpovedalo základným zásadám Civilného sporového poriadku, princípu formálnej pravdy a zásade voľného hodnotenia dôkazov. Ústavný súd dodáva, že táto námietka sa dotýka postupu okresného súdu a nebola sťažovateľkou formulovaná v odvolaní smerujúcom proti rozsudku súdu

prvej inštancie, odvolací súd sa ňou preto ani nemohol z vlastnej iniciatívy zaoberať. Nezodpovedanie tejto otázky odvolacím súdom tak bolo spôsobené sťažovateľkou, nešlo teda o argumentačný deficit spôsobený odvolacím súdom, čo nemôže založiť zmätočnosť rozsudku odvolacieho súdu zodpovedajúcu dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Na okraj ústavný súd dodáva, že sťažovateľka spochybňuje zachovanie rovnosti strán konania, pričom ako konštatoval aj krajský súd, sťažovateľka rovnako mohla predložiť súkromný znalecký posudok, ktorým by spochybňovala žalobou uplatnený nárok, čo neučinila. Z rozsudku okresného súdu navyše vyplynulo, že dopyt na doplnenie znaleckého posudku uskutočnil súd na návrh žalobcov a na základe doplnenia žalobcovia navrhli zmenu petitu podanej žaloby (bod 10 rozsudku okresného súdu).

12. Na námietku, že vytyčovací náčrt nie je spôsobilou listinou na zápis zmeny priebehu hranice pozemku, najvyšší súd reagoval v bode 16.1 napadnutého uznesenia, keď poukázal na situáciu z roku 2013, keď na základe vytyčovacieho náčrtu zhotoveného na pokyn sťažovateľky došlo k zaznamenaniu priebehu hranice medzi pozemkami. Sťažovateľka argumentuje aj zmenou výmery jej pozemku, ktorá ale nie je zrejmá z výrokovej časti rozsudku okresného súdu potvrdeného krajským súdom. K uvedenému ústavný súd uvádza, že znalecký posudok nerieši prípadnú zmenu vo výmerách susedných parciel, ale iba priebeh hranice medzi nimi. V súkromnom znaleckom posudku je v časti 3.3 uvedené, že bola celkovo zameraná iba parcela vo vlastníctve žalobcov, kde bol identifikovaný rozdiel, ktorý je v tolerancii krajnej prípustnej odchýlky. Tento argument v dovolaní sťažovateľka formulovala v súvislosti s intenzitou tvrdeného nesprávneho procesného postupu súdov nižších inštancií, dovolací súd konštatoval, že nezistil také nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver, že výklad a závery súdov nižších inštancií by boli svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. arbitrárne.

13. Jediný dovolacím súdom identifikovaný argumentačný nedostatok rozsudku odvolacieho súdu spočíval v opomenutí odvolacieho súdu zodpovedať pochybnosti sťažovateľky o súlade znaleckého posudku s príslušnými právnymi predpismi, k čomu dovolací súd v podstatnom uviedol, že námietky sťažovateľky smerujúce k prípadným formálnym nezrovnalostiam sú námietkami odborného charakteru, ku ktorým sa súd nevyjadruje. Podstatným bolo, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že súkromný znalecký posudok najpresnejším spôsobom zachytil priebeh spornej hranice medzi pozemkami, pretože vychádzal z archívnych dokumentov. Uvedený nedostatok ani podľa názoru ústavného súdu v kontexte prejednávanej veci nespôsobuje, že závery konajúcich súdov by bolo možné označiť za svojvoľné, nedostatočne odôvodnené, a tým ústavnoprávne neudržateľné. V situácii, ak je v súdnom konaní predložených niekoľko znaleckých posudkov, konajúci súd sa musí vysporiadať s otázkou, prečo si za základ pre svoje rozhodovanie vybral jeden z nich, pričom uvedené v prejednávanej veci konajúce súdy zodpovedali. Je zrejmé, že aj prípadné formálne nedostatky znaleckého posudku vyčítané sťažovateľkou nemajú vplyv na vecnú správnosť záveru tohto posudku o určení priebehu hranice pozemku, ktorá sa odvíja od zamerania pozemkov na základe archívnych údajov.

14. Možno teda zhrnúť, že záver dovolacieho súdu o neexistencii tvrdenej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v dôsledku nesprávneho postupu pri vyhodnocovaní vykonaných dôkazov je dostatočne odôvodnený a z materiálneho hľadiska ústavne udržateľný.

15. Sťažovateľka primárne opätovne otvára otázky skutkového a odborného charakteru, ktoré sú nosnou argumentáciou vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré svojou intenzitou nedosahujú ústavnoprávnu relevanciu a ústavný súd nenašiel dôvod, pre ktorý by bolo možné uvažovať o porušení základných práv sťažovateľky v dôsledku napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jej návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu